

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franklinska ulica 61. Rokopise ne vračamo. Nepriljubljenih pism ne sprejemamo. Izdaja vsak četrtek. Naročnina letna 60 Din. za izposojnino 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo listi s članarino. Oglasni po ceniku in dogovoru, davok posebo. Pošt. šte. rač. 11.153. Telefon 3112

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Naše težnje

Državni proračun in finančni zakon bosta kmalu predložena skupščini v razpravo. S sprejemanjem finančnih zakonov je bilo učitelstvo leto za leto prikrajšano za dobrine, pridobljene predvsem z zakonom o narodnih šolah, spremenjene pa so bile tudi razne določbe v škodo napredka in razvoja narodne šole.

Vemo, da je vse odredbe v finančnem zakonu narekovala štednja, ki jo zahtevajo izredne razmere. Mnenja smo, da prosveta naroda tudi v najtežjih časih ne sme utrpeti prevelike škode, in je treba dati prosvetnim delavcem, ki ustvarjajo temelje bodočnosti države možnosti, da se morejo neovirano in nemoteno posvetiti svojemu zvanju. Ne delamo si nemogočih iluzij in ne zahtevamo, da bi se zadostilo v današnjih časih vsem našim željam in zahtevam, upravičeno pa pričakujemo, da se v bodočem proračunu in finančnem zakonu odpravijo trdote nekaterih določb iz prejšnjih zakonov, ki niso samo poslabšale našega gmotnega stanja, ampak tudi stavile ovire razvoju in napredku našega šolstva.

S finančnim zakonom za leto 1933/34. je bil izpremenjen čl. 51. zakona o narodnih šolah, s katerim je bilo normirano število učencev v razredih na največ 40 odtosno 50.

Že z zakonom določeno število otrok je glede na sodobno pedagoško - didaktične zahteve previsoko, vendar je bila dana z omejenjo določbo možnost, da se vsaj deloma približamo novodobnim vzgojnim in učnim zahtevam. Ukinitev odredbe določenega števila otrok po razredih kaže že sedaj po nekaterih šolah slabe posledice, saj je v nekaterih šolah naraslo število otrok v razredih že na 60, 70 in celo na 80 in tudi več. Ako ostane ta odredba v veljavi, bodo tekom let posledice še vidnejše.

O učiteljskih stanarinah se je že mnogo govorilo in pisalo. Tudi mi smo že mnogokrat podali svoje mnenje in razložili svoje stališče. Učitelj ima med ostalim uradnim poslom tudi vsaj osnovne naloge. On mora v najoddaljenejših krajih, kamor civilizacija z njim šele prodira, zato mu je nujno potrebno nuditi vsaj osnovne možnosti, da more v vsakem kraju, kamor ga uprava postavi, kolikor toliko stanu primerno živeti. V prvo in najpomembnejšo zahtevo spada gotovo primerno stanovanje. To je uvidel tudi zakonodavec in določil vsem učiteljem pravico do naravnih stanovanj. Ker pa teh trenutno ni, jim je priznal kompenzacijo v obliki skromne stanarine.

Ker je dolžnost šolske občine, dati učitelstvu stanovanje, je tudi njena naloga plačevati stanarino, kjer ni naravnih stanovanj.

Če bi bile gospodarske prilike drugačne nego so danes, in bi ne bila pritisnila ostra gospodarska depresija, bi bile že mnoge občine preskrbele po zakonu določena naravna stanovanja in zadeva bi bila na obe strani ugledno rešena.

S finančnim zakonom za l. 1933/34. se je hotelo nekoliko olajšati občinam to breme s tem, da se je ukinila pravica do stanarine poročenim učiteljem. Ta ukinitve ni prinesla zaželenih finančnih efektov, pač pa je povzročila dokaj nevolje pod dojemom, da imajo vsi enake, po zakonu določene pravice in dolžnosti.

Učitelji, živeči in tesno povezani z narodom čutimo prav dobro njegove težave in bremena, posebno v današnjih izrednih časih, zato želimo v lastnem interesu, v skrbi za dober napredek šole in za ohranitev kar najboljših odnosov med narodom in vzgojitelji, da prevzame stanarine za učitelstvo država v svoje breme vse dotlej, da bo mogoče občinam postaviti po zakonu določena naravna stanovanja.

S tem bi bil rešen marsikateri spor, ki ni v korist šolski in učiteljski stvari. S tem bi bilo pa tudi pomagano našim učiteljem pri deljenju meščanskim šolam in raznim upravnim oblastem. Breme stanarin, preloženo na ramena močnejšega t. j. države, bi ne povzročilo večje obremenitve davkoplačevalcev, marveč samo prenos na finančno močnejšo silo. Želja vsega učitelstva je, da se meročajni in odločujoči za tako rešitev zavzamemo z vso odločnostjo.

Po določilih našega šolskega zakona je postal položaj šolskih upraviteljev še posebno odgovoren in to v šoli in izven nje. Zakon je naložil šolskim upraviteljem novih dolžnosti, zaradi česar sta se njihovo delo in odgovornost izdatno povečala.

Za vršenje upraviteljskih dolžnosti, ki jih upravljajo poleg dela v razredu, ne glede na mnoge druge naloge, ki jih morajo izvršiti po svojem položaju posebno pri izobraževanju naroda, ne prejemajo šolski upravitelji nobenih višjih prejemkov, niti kake doklade. Res je, da je zakon priznal onim upraviteljem z nad 12 razredi oprostitev od razrednega pouka, toda koliko je v banovini takih upraviteljev? Finančni zakon pa je zvišal to

število na 16 in s tem zmanjšal ugodnosti oprostitev na minimum.

Misliti moramo še prav posebno na one upravitelje na eno, dva, tri in več razrednicah, ki opravljajo običajno svoje delo v težkih razmerah, oddaljeni od kulturnih središč. Zdi se, da bi bilo treba prav tem priskočiti na pomoč in jim vsaj s priznanjem primerne upraviteljske doklade dati neko priznanje in olajšati življenje.

Popolnoma umesten in vsega upoštevanja je vreden predlog organizacije, da se prizna s finančnim zakonom l. 1935/36. zvanje »upravitelj narodne šole«, kateremu pripada ne glede na število otrok in oddeljen upraviteljska doklada vsaj po 300 Din mesečno. Upraviteljem z več kakor 4 oddeljenji pa naj se poleg tega tudi zniža za vsako nadaljnjo oddeljenje po 2 tedenski uri, da bodo mogli izvršiti nemoteno poverjene upraviteljske posle.

S tako ureditvijo tega vprašanja bi lahko odpadle odlozne nagrade poslovojem pri krajevnih šolskih odborih, ker bi imeli upravitelji za vse v njihovo področje spadajoče delo opravilno doklado.

V letošnjem letu se je občutno pomanjkanje učiteljev z namestitvami novincev izdatno omililo. Kakor je ta pojav razveseljiv za šolo samo, pa tudi za naš mladi naraščaj, ki je težko čakal zaposlitve, tako, žal, ni šel brez trpkih občutkov mimo nas. Trdote uredbe o znižanju prejemkov po sklepu ministrskega sveta z dne 11. aprila t. l. so zadele vsaj nekatere tako občutno, da je dolžnost onih, ki imajo o tem odločati, revidirati sedanje stanje. Vemo, da so v izrednih prilikah potrebni izredni sklepi, pa ti morajo biti taki, da pomagajo močnejši bolj kot šibki. Ne spuščamo se v podrobna razmotrivanja tega vprašanja, o tem se je že mnogo govorilo in pisalo. Dolžnost odgovornih in odločujočih je, da ta predmet preučijo in uredijo tako, kakor to zahtevajo gospodarske in socialne prilike državnega nameščenja.

Učitelstvo je prevzelo radevolje vse dolžnosti, ki mu jih nalaga zakon in jih tudi izvrši s polno zavestjo odgovornosti. Treba pa je v njem utrditi tudi vero, da lahko doseže vsa mesta in zvanja, ki spadajo v njegov delokrog. Želi si popolnitve zakona o narodnih šolah v tem, da se postavljajo učitelji na vsa tudi najvišja mesta, ako imajo primerno število službenih let in so se odlikovali s svojim delom v šoli in pri narodnem izobraževanju.

Potrebna je tudi določba, da morejo napredovati vsi učitelji narodnih šol v V. skupino, ako izpolnijo pogoje § 49. zakona o narodnih šolah, če imajo v zadnjih treh letih prav dobro oceno in to neglede na leta starosti.

Zvanja »učiteljica za ženska ročna dela« in »veroučiteljica narodnih šol« so obstojala po določbah prejšnjih zakonov. Kljub določbi § 347. uradniškega zakona iz leta 1931. da določi resorni minister razpored zvanj iz § 346., ki so že obstojala na dan, ko je dobil zakon moč, je ostala rešitev tega vprašanja do danes odprta. Posledica tega je, da učiteljice ženskih ročnih del in veroučiteljice, ki so bili ob uveljavljanju zakona v pripraviški službi, ne morejo biti prevedeni v uradniško skupino, ostali pa ne morejo napredovati. S tem so ti učitelji materialno oškodovani. Potrebno je, da se po § 347. uradniškega zakona določi zvanje.

Da je učiteljevo življenje in delo težko ter odgovorno in ima učitelj kljub svoji vsestranski zaposlitvi le malo iskrenih prijateljev, občutimo vsak dan. Niso redki primeri, da si mora iskati učitelj obrambe in pravice pri oblasteh in celo pri sodiščih. Nujno je potrebno, da se revidira odredba, ki zahteva predhodnega dovoljenja, ako hoče učitelj briniti svojo čast in pravico pred sodiščem. Ako dospe tako dovoljenje prepozno, ali sploh ne dospe, utrpí lahko učitelj ponižanje na svoji časti, kar gotovo ni v prilog njegovemu ugledu med narodom.

Iz istih razlogov je treba opozarjati na pomanjkljivost in zastarelost sedanjega disciplinskega postopka. Nujno potrebno je v obrambo učiteljskega stanu, da se izvrši izprememba disciplinskega postopanja s posebno odločbo v finančnem zakonu s tem, da se tudi za učitelje zakonijo predpisi §§ 183.—247., ki veljajo po zakonu o uradnikih za vse državne nameščenice. S tem bo uvrščeno učitelstvo v disciplinskih zadevah v vrsto ostalih državnih uradnikov, za katere velja moderen in današnji prilikam primeren postopek.

Učitelji, kot vzgojitelji naroda morajo poznati svojo državo, ako hočejo z uspehom govoriti deci in narodu o njeni lepoti in veličini. Zato je potrebno, da se učitelstvu omogoči spoznavanje lastne domovine s tem, da se mu dovolijo brezplačna študijska potovanja po državi, kar bo gotovo najuspešnejše vplivalo pri okrepitvi narodnega in državnega edinstva. Te ugodnosti so toliko lažje izvedljive, ker s tem ne bo v najmanjši meri obremenjena državna blagajna.

Vsem članicam in članom

ž e l i

vesele božične praznike in srečno novo leto

JUU — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani

Predložene želje in težnje učitelstva nam narekuje iskrena skrb za nemoten razvoj našega šolstva, za dobre odnose med narodom in šolo, za čim večji razmah prosvete med narodom in ureditev perečih gospodar-

skih zadev pripadnikov učiteljskega stanu. Prepričani smo, da bodo odločujoči uvideli potrebo izvedbe dobro mišljenih predlogov in se zanje zavzeli ob priliki sprejetja državnega proračuna in finančnega zakona.

Pismo maršala Peténa predsedniku JUU

V 13. številki »Učiteljskega tovariša« smo prinesli govor maršala francoske republike g. Peténa, v katerem je izrazil sodbo o jugoslovanskem učitelstvu. Povodom te izjave se je predsednik JUU zahvalil g. maršalu. Prinašamo odgovor na omenjeno zahvalo. (Op. ur.)

Ministrstvo vojske,
kabinet ministra.

Francoska republika.

Pariz, 31. okt. 1934.

Gospod predsednik!

Maršal Francije, minister vojske, je bil globoko prevzet povodom pisma, ki ste mu ga poslali v imenu članov Vašega združenja in mi naročil, da se Vam zahvalim.

Potujoč v Beograd, da izkaže zadnjo čast Vašemu Kralju na poslednji poti, je Maršal vedel, da bo našel narod v veliki žalosti. Gledajoč Vas na Rakeku, obkoljen od otrok Vaših šol in ugotavljajoč uverenost njihovih učiteljev, se ni mogel vzdržati začudenja. Velika bol, ki je zadela jugoslovanski narod, je bila tudi njegova bol, in poglejte — zakaj se je spontano obrnil k Vam in z nekoliko besedami iznesel pozdrav Francoske. Te besede ste Vi razumeli in Maršal je občutil posebno zadoščenje v svoji žalosti, čitajoč vrstice, s katerimi ste izrazili globoke občutke, ki Vas družijo s Francijo.

Izvolite, gospod predsednik, sprejeti izraze mojega iskrenega spoštovanja.

Šef osebnega tajništva:
(podpis.)

Zpodovinsko potovanje

V dneh od 7. do 12. decembra je romalo slovensko učitelstvo na grob svojega pokojnega kralja. Težko je reči, kdo je določil našemu učitelstvu prav te dneve za najodločilnejše korake v vsem njihovem prizadevanju in delu, ki ga vrše že toliko časa s trudom in požrtvovalnostjo. Dejstvo je samo eno, da so bili ti dnevi najodločilnejši za mlado jugoslovansko državo. In naši učitelji so instinktivno čutili, da morajo v teh najodločilnejših dneh dokazati, da so resnični in pravi učitelji, da zasledujejo poleg kulturnega in gospodarskega tudi ves politični razvoj svoje mlade države.

Ves svet, ki občuti in pozna vso veliko in usodno povezanost miru z napredkom, srečo in razvojem človeštva, je zrl te dni v Ženevo, ali se bo dosegel sporazum med evropskimi državami? Ali se bodo umirile živalske strasti nekaterih, ali bo zadoščeno zahtevam vsega ljudstva od Atlantika do Pacifika, ki je tresel se zrl v urejevalce in voditelje Evrope z eno samo željo, da dobi Jugoslavija zadoščenje za 9. oktober? Ali bo etična višina Sveta Zveze, ki jo ji prisojajo vsi narodi, postala mero in kri? To so bili dnevi, v katerih je vsa Evropa pričakovala istih ukrepov in rezultatov, kakor jih je bila deležna pred dvajsetimi leti. Gotovo je, da bi z uresničitvijo teh slutenj in pričakovanj sledile stvari, katerih nedoglednih posledic si pač ne moremo predstavljati. Vsa človečanska stremjenja resničnih učiteljev, ki gredo za tem, da kultivirajo naš mladi rod, da mu vcepijo v duše skrb in resno misel za plodno življenje, bi bila pokopana za dolgo dobo in bogve, ali bi se njihov optimizem še kdaj dvignil do problema: ali je mogoče vzgojiti človeka tako, da bo vreden tega imena.

Politični predstavniki naše države so v teh dneh dokazali vsemu svetu do kako grozovitih dejanj vodijo sproščene strasti onih, ki niso nikdar občutili vrednote in pomembnosti miru, ki je za današnji čas edini predpogoj, da se reši človeštvo iz stiske, ki ni ne prva in ne zadnja v njegovi zgodovini, pokazali so dovolj jasno, kam vodijo dejanja laži in sebičnosti, poleg tega pa so tudi dokazali, kako lahko in z neprecenljivo silo nastopa tisti, ki ima mirno vest in čiste račune. Preprosti človek pojmuje vse te etične osnove resnično in prirodno kulturnih ljudi kaj enostavno in je v svoji zaslepljenosti toliko pošten, da se njegova misel ne more niti dotakniti vseh nepoštenih dejanj tistih, ki hočejo s silo pobiti resnico. Če bi se še on izgubil v strasteh, o kakršnih se govori zadnji čas, potem bi ne storil za svoje resnično dobro prav ničesar, izkazal bi samo svojo nekultiviranost in dokazal, da gre njegov razvoj rakovo pot.

In če se po vsem tem vprašamo: v čigavih rokah je usoda ljudstva, kdo mu more svetovati, kdo mu more tolačiti, kdo ga more vzgajati za pravilno presojanje življenja, ki se tiče dejanskih odnosov družbe? Danes vse kaže, da ni daleč tisti čas, ko se bo pokazalo z vso veliko in neizpodbitno silo, da je usoda ljudstva, njegov razvoj in življenjska pot v rokah onih, ki so se z njim rodili, z njim ži-

veli, trpeli in zanj umrli. Vsi veliki dogodki zadnjega časa to izpričujejo onemu, ki išče v njih več, kakor pa se da razbrati na prvi pogled, z zavestjo vsebine teh velikih dogodkov je romalo naše učitelstvo tja, kjer najlažje izkaže svojo globoko vero v silen razvoj mlade jugoslovanske države.

Prav isti dan, ko se je bila v hiši narodov ob Bodenskem jezeru najhujša diplomatska borba povojne Evrope, je stalo naše učitelstvo v kripti Oplenca ob grobu svojega kralja. Z navidez mrtvim mozaikom se je spojil živi mozaik žilavega naroda. Presvet mu je bil kraj, da bi govoril. To lahko zapišemo. Z molkom je dokazal dovolj glasno, da ume čuvati bogastvo mlade države. Na grob ni prinesel svoje prisega, marveč prisego svojih otrok. In prav tisti čas, ko je bilo to storjeno, je stal pred mednarodnim forumom zastopnik mlade jugoslovanske države in govoril! Govoril je z globoko zavestjo vse mednarodne odgovornosti, toda prav tako tudi z zavestjo dolžnosti do svojega naroda. Ni nastopal samo proti dejanskim voditeljem kakega naroda, z obtožbo, kakršne niso bili še nikoli deležni, nastopil je proti vsem tistim, ki so hoteli da zrušijo mednarodni mir. Zastopnik mlade Jugoslavije je sprožil tako z dokazi podprto pobudo za akcijo, ki jo mora Svet zveze narodov nujno povzeti v svrhu obrambe miru in mednarodne morale, da je svet zastrmel. Tolike moralne sile v mladi jugoslovanski državi se ni nadejal nihče. Dvajset let po dogodkih, ki so bili najbolj boleča operacija in v največji zmešnjavi najbolj dosledno in jasno hotenje po svobodnem ustvarjanju in samostojnem odločanju, je prodrlo vendarle spoznanje, ki ga je Svet Zveze moral sprejeti. Pogledati je bilo treba resnici odkrito v oči, čeprav je bilo to boleče. Pa, kakor se rodi novo življenje vedno v bolečinah, tako se je z bolečinami rodilo tudi spoznanje, da more mir počivati samo na spoštovanju resnice, pravice in mednarodne moralnosti. S tem so bile pokopane sanje vseh tistih, ki so hoteli v zmedu zadostiti svojim smotrom, ne oziraje se na to, čeprav pogine na milijone nedolžnih življenj.

Usodno in veličastno povezanost teh dveh dogodkov je nemogoče prezreti. Pred vsem svetom je bila izvojevana bitka dela, pravičnosti in poštenja in po vsem tem, ko smo si pred najvišjim forumom izvojevali kar nam resnično gre, preostane samo še eno: čuvati našo državo tudi doma. Vsa učitelja mora priznati resničnost pregovora, ki pravi, da se stoječa voda usmrači, vsak učitelj ve, da so suhe veje rastočemu drevesu kvarne, vsak učitelj mora vedeti, da je z vsako izgubljeno mlado otroško dušo izgubljen človek, ki ga bo družba v odločilnih trenutkih, ki bodo še prihajali, krvavo potrebovala.

Vse to pomeni in z resničnim delom naj izpriča, potovanje učitelstva na Oplenec. Vsem, ki še znajo ceniti resnično delo, ki še vedo uravnjavati svojo voljo in dajati idejam mesa in krvi, naj bo spoznanje, da so našemu ljudstvu in mladi državi potrebni pravi in resnični učitelji.

V. J.-č.

Statistika vajencev in vajenk

po zdravstvenih okoliših dravske banovine zdravniško preiskanih pred vstopom v učenje
obrti ali trgovine v letih

	1932.	1933.	do 30. XI. 1934.	Skupaj
Celje	129	108	140	377
Bizeljsko	2	8	5	15
Brežice	53	38	35	126
Gornjigrad	—	—	—	—
Konjice	27	26	31	84
Kozje	9	2	3	14
Krško	13	16	6	35
Laško	20	16	15	51
Ljubno ob Savinji	—	5	8	13
Loče pri Poljčanah	10	4	8	22
Mozirje	5	6	15	26
Oploznica	1	—	2	3
Planina pri Sevnici	3	—	—	3
Podčetrtek	7	4	—	11
Poljčane	15	13	11	39
Polzela	14	26	16	56
Radeče pri Zid. mostu	5	11	10	26
Rajhenburg	12	7	7	26
Rogaška Slatina	23	11	17	51
Rogatec	8	5	7	20
Sevnica	21	12	21	55
Sv. Jurij ob juž. žel.	14	10	23	47
St. Pavel pri Preboldu	5	5	11	21
Sv. Peter pod sv. gorami	2	4	6	12
Šmarje pri Jelšah	14	15	21	50
Šoštanj	15	18	27	60
Store pri Celju	5	—	9	14
Velenje	12	12	19	43
Vitanje	3	3	1	7
Vojnik	12	14	15	41
Vransko	3	4	11	18
Zalec	26	38	47	111
Skupaj . . .	488	442	547	1477
Maribor	300	245	390	935
Fram pri Mariboru	2	1	10	13
Ruše pri Mariboru	4	4	22	30
Slovenska Bistrica	30	11	30	71
Sv. Jurij ob Pesnici	—	1	1	2
Sv. Jurij ob Ščavnici	2	—	—	2
Sv. Lenart v Slov. gor.	28	19	22	69
Sv. Lovrenc na Pohorju	5	5	3	13
St. Ilj v Slov. gorah	4	3	—	7
Skupaj . . .	375	289	478	1142
Ptuj	118	112	127	357
Ormož	54	43	38	135
Pragersko	5	5	3	13
Ptujska gora	1	—	3	4
Središče ob Dravi	20	10	8	38
Skupaj . . .	198	170	179	547
Slovenjgradec	17	24	19	60
Črna pri Prevaljah	12	9	19	40
Dravograd	9	6	13	28
Guštanj	14	8	14	36
Marenberg	—	—	—	—
Misljinje	—	1	1	2
Ribnica na Pohorju	—	2	1	3
Prevalje	—	1	—	1
Vuzenica - Murta	9	5	7	21
Skupaj . . .	61	56	74	191
Murska Sobota	58	37	58	153
Apače	19	9	12	40
Beltinci	19	12	23	54
Cankova	3	2	1	6
Dubrovnik	10	21	13	44
Dolnja Lendava	12	10	16	38
Gornja Lendava	1	8	9	18
Gornja Radgona	27	35	44	106
Križevci	15	12	7	34
Ljutomer	55	46	61	162
Skupaj . . .	219	192	244	655
Ljubljana	557	629	610	1796
Cerknica	8	9	12	29
Dobrova pri Ljubljani	—	2	5	7
Domžale	19	31	44	94
Grosuplje	4	5	6	15
Ig - Studenec	3	—	1	4
Kamnik	16	18	21	55
Logatec	12	6	12	30
Lož	4	—	4	8
Lukovica	12	7	18	37

Lojze Zupanc:

Milenin sveti večer

Sveti večer. Zunaj tuli mrzla burja čez zasnežene dobrave in drzno tolče ob okno tihe, tople sobice. Luč petrolejke se razliva raz mizo, komaj dosega kotichek, kjer sedi ob peči učiteljica Milena.

Sveti večer je nocoj. Odurne, vlažne stene male sobice pa so mrzle kakor drugekrat. Vsega so že vajene: sentimentalnosti in obupavanja. Nocoj, ko je velik praznik, so spet priča hrepenenju, kateremu se je umaknilo dolgočasje. Da, kadar je človek na takšen velik praznik, kot je nocojšnji, le preveč sam, se rad opaja v mislih na minule lepe čase...

Nocoj je Milena sama kakor drugekrat. Zunaj zvone zvonovi v mrzlo noč, njej pa nenadoma uide vzdih, kot časih, ko je ob zimskih večerih posedala sama ob tej peči in mislila na Aljošo, fanta njenega, ki je tačas prezebal v kasarni daleč od nje. Mileni je hudo, na jok ji gre.

Kaj bi se trapila in mislila nanj, ki ni vreden enega samega mojega spomina, preganja skušnjavo, ki pa narašča od minute do minute v njeni razboleli fantaziji. Vroče čelo nasloni ob toplo pečnico, prav sredi možgan pa se ji zgane davno pozabljeno doživetje in se vsiljivo plazi v njen spomin.

Nocoj je Milena sama. Dolge, temne senice, ki jih meče njeno pohoštvo po sobi, so ji edina tiha družba. Nenadoma vstane in pri-

vije stenj v petrolejki, da je postalo v sobici za spoznanje svetlejšje.

Ah, si misli, če bi še te luči ne imela, če bi še te senice izginile iz sobice, potem bi ostala zares popolnoma sama.

Zunaj pa zvone zvonovi in vabijo k polnočnici. Sredi tihote v sobici pa je slišati le rahel, pridušen plač od kota pri peči. Milena joče. Po dolgih letih se je spet spomnila na svojega Aljošo. Saj nemara poznate tiste sentimentalne zgodbe, kako je fant ljubil dekle, a čez čas je kar na lepem pozabil nanjo, takrat, ko se je njena ljubezen šele razplamtela v nepogasljen ogenj. Da, moški so čustvenejši od žensk, ali v pravi ljubezni je žensko srce stanovitejše. Mar mislite, da je Milenina zgodba drugačna?

Pisal ji je, da je sam v kraju, kjer ni zvonov, ki bi k polnočnici vabili. Da, kakor da je bilo to še včeraj, pa je že vendar dolgih šest let poteklo od takrat. Komaj je pričakovala pomladi in prvih zvončkov. Povila je mal šopek in mu ga poslala v pismo: Kjer si ti, moj ljubim, ni zvonov, zatoj ti pošiljam — zvončke.

Kup pisem, ki jih je prejela od njega je naraščal z dneva v dan. Kdo bi prečital vse zaljubljene vrstice v njih!

Ko se je vrnil iz kasarne, je postal redkobesednejši. Pisal ji je še, a pomalem.

Njena duša pa je bila ko napeta struna. Poslala mu je pismo: Zdaj čutim, da si imel v meni nadomestek za hrepenenje, ki ti ga je v duši izzvalo domotožje. Piši, ljubi, dragi! Nisem imela najino ljubezen za prosto kakor

V poslednjem času sta se vršili 2 važni konferenci, prva v Beogradu, katere so se udeležili vsi tajniki banovinskih odborov društva Rdečega križa in vsi referenti Pomladka Rdečega križa. Tajniki so poročali o razvoju in stanju organizacije R. K. po sreskih in občinskih odborih, referenti pa o PRK. Naše učiteljstvo bo zanimalo predvsem to, da se PRK kljub težkim gospodarskim prilikam in drugim oviram povoljno razvija. V vsej državi sta bili organizirani do druge polovice meseca novembra 2602 šoli s 300.581 članom. Naša banovina stoji na tretjem mestu. Pristopilo je do 30. novembra 253 šol. V 917 razredih je bilo organiziranih 26.071 otrok. Pred kratkim smo dosegli isto število šol, kakor ga navaja statistika lanskega šolskega leta. Članstvo pa je že sedaj preseglo končno število lanskega leta za okroglo 6500.

Učiteljstvo bo interesiral gotovo finančni pregled, ki ga izkazuje lanskeletno poročilo. Iz njega je razvidno, da so učenci plačali na članarini 41.770 Din, z ročnim delom so zaslužili 2862 Din, prireditve, zabave, koncerti, igre so dale 23.097 Din, prostovoljni prispevki znašajo 10.748 Din. V dobrodelne namene so votali šolski in razredni odbori 29.155 Din. Na koncu šolskega leta so razpolagali šolski odbori z gotovino 73.926 Din.

To so podatki za vso banovino. Statistika iz posameznih okrajev je manj razveseljiva, ker so prijavili nekateri zelo nizko število šol. Ovir ne bomo navajali, ker so skoraj povsod slične. Poudarjamo le, da bi bile organizirane v PRK gotovo vse šole, ako bi ne bilo članarine, pa čeprav je malenkostna. Iz poročil posnemamo, da se učiteljstvo strinja z načeli društva Rdečega križa in njegovega Pomladka ter deluje pri pouku po njih. Mnoge šole so PRK letos obnovile in ustanovitve javile sreskemu načelstvu, dočim še niso poslale prijavnice sekciji PRK v Ljubljano. Razvidno je, da deluje Pomladek Rdečega križa na 370 šolah.

— Prihodnja številka »Učiteljskega tovarisa« izide radi božičnih praznikov šele 4. januarja 1935.

— Letošnje božične počitnice na narodnih šolah trajajo od 23. decembra 1934. do vstega 10. januarja 1935.

— Seja glavnega odbora JUU je sklicana za 28. in 29. decembra 1934. v Beogradu. Dnevni red obsega: 1. poročilo predsednika o delu izvršnega odbora; 2. poročilo sekcijških predsednikov o stanju organizacije v posameznih banovinah; 3. poročilo in predlogi podpredsednika Todora Dimitrijeviča o delu za konsolidacijo udruženja, dviganje ugleda, učiteljske etike, utrjevanje sloge v organizaciji. Pravila in poslovnik JUU; 4. Poročilo in predlogi podpredsednika Dorda Mirkova, centralnega blagajnika in upravnika doma glede ekonomskega stanja JUU. Poročilo nadzornega odbora; 5. tajniško poročilo; 6. poročila o tisku; 7. sklepi in komunikacije.

— PRISPEVKI ZA PERGAMENTNE POLE. Vljudno prosimo vsa šolska upraviteljstva, da takoj dostavijo dolžne zneske za pergamentne pole za podpise učencev na naslov sekcije.

Opozorilo šolskim upraviteljem. Pri prošnjah za nove železniške legitimacije je vedno navesti tudi številke starih legitimacij. Ako ni navedena povsod ta številka, je rešitev prošnje nemogoča in se zaradi urgiranja zadeva le zavleče.

— Učiteljski dom v Ljubljani opozarja tovarišice in tovariše na sklepe načelstva, priobčene v zadnji številki »Učit. tov.«. Prijavite čimprej svoje v Ljubljani študirajoče otroke! Ne čakajte do otvoritve doma!

— Opozorilo. Vsi oni učitelji in učiteljice, ki nameravajo polagati še dopolnilni diplomski učiteljski izpit iz skupine nacionalnih predmetov, se tem potom opozarjajo, da bodo na podlagi odloka ministrstva prosvete Sn br. 26463 od 24. avgusta 1934 v bodoče pripu-

pešem, in tudi za stvar onkraj upa ne. Pretpela sem že marsikaj, če bo treba, bom še to, samo piši mi, da bom vedela, če si me zares pozabil.

On pa ni odgovoril na to pismo.

Milena se je samo še v razredu, med otroci razvedrila za kratke ure v dolgih, čemer-nih dneh pričakovanja. Blizal se je drugi Božič, ko mu je spet pisala: Gotovo se boš še spomnil, ljubi Aljoša, da si mi pred tremi meseci pisal zadnjikrat. Odgovorila sem na tisto pismo in k rojstnemu dnevu sem ti tudi čestitala. Rada bi samo še vedela, zakaj si utihnil. Tvoja Milena.

Ko pa je zvedela, da se je oženil z drugo, mu je napisala poslednji list: Danes ti pišem zadnjikrat. Ker nočem, da bi bila moja pisma v zasmeh tebi in drugim, te prosim, da mi jih vrneš. Tudi jaz ti tvoja rada vrnem, ker nočem imeti v sebi niti trohice lažnivih spominov in besed. — — —

Grenki spomini. Milena sedi pri peči, s čelom je naslonjena ob toplo pečnico in joče, joče, kot takrat, ko je pisala poslednje pismo svojemu Aljoši.

Zunaj vabijo zvonovi k polnočnici. Prve ženske poključujejo na potu v cerkev mimo okna Milenine sobice. Ona pa je sama v mali sobici, sama sredi žalostnih spominov. Na mizi ugaša petrolejka. Zunaj v veži se nekaj spetakne in kmalu zatem pridrsa s trdnimi koraki v izbo zapozneli obiskovalec ter ob- stane pri vratih temne sobice. Milena pada v dremavico, oni pri vratih pa šepče:

Zanimivi so tudi ostali statistični podatki o delovanju PRK. Tako se je vodila »Igra za dobro zdravje« na 133 šolah, telovadba in vaje v dihanju na 217 šolah, zdravstvene nadzornike so imele 203 šole, zdravstvenih predavanj pa je bilo 917. Priročno šolsko lekarno ima 150 šol. Šolskih kuhinj je bilo 37. Več izmed teh je dobilo podporo od sekcije PRK pri banovinskem odboru za nakup inventarja. V njih sta prejemale toplo hrano 1382 revna otroka. Za dober in zdrav razvoj Pomladkarjev skrbe tudi številna igrališča in kopališča.

Kako lepo se razvija čut človekoljubja pri mladini, nam pričajo podatki, ki nam povedo, da so učenci iz svojega nagiba pomagali na 187 šolah svojim siromašnim součencem v 2638 primerih. Zbirali so darove tudi za poplavlence. Pošiljali so otrokom v pasivnih krajih obleko, sadje, krompir i. dr.

Iz delovanja na socialnem polju posnemamo, da so se bavili na 127 šolah z ročnim delom, na 137 šolah so pomagali delati na šolskem vrtu, na 195 šolah so gojili cvetlice in znjimi krasili okna in šolska poslopja, na 77 šolah pa so zbirali zdravilne rastline.

Razstave ročnih del je priredilo 25 šol. šolskih izletov pa se je izvršilo 645. Na 169 šolah so bili: koncerti, zabave, igre, predavanja in druge prireditve. 16 šol ima šolski radio. Skoro na vseh šolah se je proslavil pod okriljem PRK Dan miru, Materinski dan in Dan Rdečega križa z zbranim sporedom.

Za medsebojno spoznavanje služi šolsko dopisovanje. Učenci so odposlali 1452 pismi, albuma in razglednici, prejeli pa 385.

To so glavni statistični podatki o delovanju PRK na organiziranih šolah Dravske banovine. Z ozirom na to naj cenjeno učiteljstvo samo presodi, je-li delovanje PRK koristno in vredno, da učiteljstvo pospešuje njegov razvoj.

Sekcija PRK.

Splošne vesti

ščeni k izpitu le tedaj, če se bodo mogli izkazati s posebnim odobrenjem ministrstva prosvete. Ravnateljstvo drž. učiteljske šole v Ljubljani.

— Učiteljstvu, ki se mudi o božičnem odmoru dalj časa v Mariboru nudi Učiteljski dom — Kosarjeva 41 — prenočišče in vso oskrbo.

— Odbor učiteljic gospodinjstvo - nadaljevalnih šol je izdal prvo brošuro: Prehrana — Kuhanje. Spisali sta jo tov. Marija Pleškova in tov. Marjeta Prašnikarjeva. Cena knjižice je 4 Din. Naroča se pri Mariji Pleškovi, učiteljici na Vrhniki. Snov je prilogodena gojenkam gospodinjstvo - nadaljevalnih šol. V njej je zbrano o prehrani in kuhi vse, kar se je do sedaj ob velikem trudu zapisovalo v zvezke. Za uspešen in olajšan pouk je neobhodno potrebna vsaki gojenki. Pa ne samo gojenkam, prav tako bo dobrodošla tudi učiteljicam. Z uporabo brošur bo pouk enostavnejši, lažji in bo obdržal učiteljico v okviru načrta. Knjižica je izšla v samozaložbi odbora učiteljic gospodinjstvo - nadaljevalnih šol, torej učiteljic. Ne le, ker nudi brošura, koristi in pomoči pri pouku, tudi zato, ker je to podpora akcije lastnega stanu, širite knjižico med koleginjami, gojekami in absolventkami gospodinjstvo - nadaljevalnih šol, kakor tudi med učenkami višjih razredov narodne šole. Prav dobro bodo služile knjižice tudi gospodinjdam.

— Film v nemških šolah. Nemški listi poročajo, da se je prosvetno ministrstvo v Nemčiji odločilo nabaviti za vse šole projekcijske aparate, da bi se mogli v šolah stalno predvajati poučni in kulturni filmi. Ker ima Nemčija vsega 60.000 šol, bo za enkrat nabavljenih toliko aparatov, da bodo imele 3 do 4 šole skupeh projekcijski aparat. V bodočih letih se bodo kupovali aparati postopoma tako, da bo po treh letih imela vsaka šola svoj projekcijski aparat. Za kritje stroškov nakupa je določen poseben davek po 20 pfenigov za vsakega otroka na četrletje.

— Nocoj je velik praznik. Kadar nebo in zemlja praznujeta, odkritosrčno se jima pridruži. Zakaj ni nocoj v tvojem srcu svetlobe, kakršna se spodobijo za nocojšnje praznovanje? Zakaj se predajaš žalosti, dekle?

— Kaj bi ti odgovarjala, popotnik trudni, gre skozi Mileno. Kakšen imenitnik pa misliš da si, ko si prišel in mi pridiguješ, kar sam nikdar okusil nisi?

— Med ljudi pojdi, dekle, in lažje ti bo. Poslušaj pesem, ki jo poje zunaj Magdičeva Rezika, tvoja učenka. K polnočnici gre. Eh, vidiš, saj so tudi moji učenci češče prepevali, ker niso vedeli za rane, ki so mi razjedale srce. Ko sem bil še človek, sem šel med ljudi, kadar mi je bilo najhujše pri srcu. Spovedal sem se jim in odleglo mi je.

Milena pa zakriči:

— Lažeš! In če nikoli nisi lagal, zdaj govoriš neresnico. Kaj niso tudi tebe ljudje ogoljufali? Kaj te niso sodili, tebe, ki si prišel mednje, da bi jim o najvišji sodbi govoril? Kaj te niso kamenjali in ti pljuvali v obraz? Kaj je bilo to plačilo za vse lepe besede, ki si jim jih govoril? Kaj te niso še na zadnjo uro sramotili? Ljubiti si jih učil, pa so te s sovraštvom preganjali in te z njim v srcih umorili!

Zave se. Vstane od peči in na glas zaihti:

— Moj Bog, saj še znorim!

Oblečena se je vrgla na postelj.

Tisti čas je Aljoša v daljnem kraju prebiral njena vroča pisma in grenkost mu je silila v srce.

Vesele božične praznike in srečno novo leto

želita vsem čitateljem

uredništvo in uprava „Učiteljskega tovariša“

Osebnne zadeve

—i Premeščeni so po potrebi službe: Karel Doberšek iz Pošte v Prevalje, Julij in Marija Kontler iz Prihove v Koprivnik, Vincenc Jenko iz Negove na Polšnik, Leopold Hodnik iz Cerknice v Stari trg, Pavla Lampe z Viča v Krško in Ljudevit Ivanjšič od Sv. Jurija ob Ščavnici v Križevce.

—i Po prošnji je premeščena Ljudmila Kezele iz Dvora pri Žužemberku kot praktikanca na drž. gluho-nemnico v Ljubljani.

Učiteljski pravnik

NAVODILA FINANČNEGA MINISTRA
GLEDE ZNIZANJA PREJEMKOV DRŽ.
NAMEŠČENCEM.

V svrhu pravičnega in enotnega izvajanja sklepa ministrskega sveta od 11. aprila, ki govori o znižanju prejemkov državnih nameščencev, državnih upokojujencev in drugega osebja v službi države, je finančni minister izdal tole navodilo:

1. Znižati je treba prejemke v vseh primerih, kadar mož in žena stanujeta v istem kraju neglede na to, ali službujeta v istem kraju ali ne. Kadar mož in žena službujeta v raznih krajih, a zaradi bližine tuj krajev skupaj stanujeta oziroma vodita skupno gospodinjstvo v enem izmed teh dveh krajev, se ima torej izvršiti znižanje po dotičnih določbah. Ako mož in žena stanujeta v raznih krajih in eden izmed zakoncev prihaja k drugemu od časa do časa, ni razloga za znižanje.

2. Znižati je treba prejemke tudi tedaj, kadar mož in žena službujeta v raznih krajih, a stanujeta začasno skupaj, namreč, da vodita začasno skupno gospodinjstvo v enem izmed teh krajev, kakor n. pr. v času dopusta, bolezenskega dopusta, rekonvalescence in počitnic. Glede na to, da se osebne draginske doklade in vsi drugi prejemki, za katere gre pri sklepih ministrskega sveta, izplačujejo v določenih mesečnih zneskih in se zato izpremembe sredi meseca ne morejo upoštevati, se bodo prejemki znižali samo tedaj, če je začasno stanovanje, namreč začasno skupno gospodinjstvo, trajalo dalje kakor 30 dni. Znižajo se prejemki v tem primeru v dobi od prvega prihodnjega meseca od tistega meseca, ko se je vršilo skupno začasno gospodinjstvo, pa do prvega prihodnjega meseca za tistim mesecem, ko se je skupno gospodinjstvo prekinilo.

3. Kadar mož in žena službujeta v istem kraju ali stanujeta oziroma vodita skupno gospodinjstvo v istem kraju, čeprav službujeta v raznih krajih in se iz kakršnegakoli razloga začasno mudita izven kraja stanovanja, se mora zmanjšanje še dalje vršiti. Tako se ima ravnati zato, ker v času začasnega bivanja izven kraja stanovanja ostane še nadalje skupno gospodinjstvo. Izjemo tvorijo primeri, kadar je eden izmed zakoncev odsoten zaradi bolezni, za katero je treba daljše zdravljenje nad 3 mesece pod pogojem, da vlihi. Pod daljšim zdravljenjem se razume zdravljenje nad 3 mesece pod pogojem, da v omenjenih ustanovah po dotičnih zakonskih določbah ne obstoji pravica do zdravljenja na državne stroške. V teh primerih se imajo izplačati popolni prejemki za dobo od prvega prihodnjega meseca za mesecem, ko je nastopil dopust zaradi bolezni, pa do prvega prihodnjega meseca za mesecem, ko se je dopustnik vrnil v kraj svojega bivanja.

4. Znižati se imajo prejemki tudi v primerih, kadar živa mož in žena ločeno zaradi zakonskih sporov, a v istem gospodinjstvu z roditelji.

5. Za neoženjene in neomožene se smatrajo vdovci in vdove in po pristojnih oblastih razporejeni, ker jih tako tretira tudi zakon o davku na neoženjene osebe od 15. decembra 1930.

6. Samo pri tistih nameščencih se ne bo smatralo, da žive z roditelji v istem gospodinjstvu, če se hranijo in vzdržujejo popolnoma ločeno od roditeljev.

7. Če se isto gospodinjstvo z roditelji začasno prekine, pripadajo popolni prejemki samo tedaj, če je prekinitev trajala dalje kakor 30 dni. Popolni prejemki pripadajo v tem primeru za dobo od prvega prihodnjega meseca za mesecem, v katerem je prekinitev nastopila, pa do prvega prihodnjega meseca za mesecem, ko se je isto gospodinjstvo spet obnovilo.

Izjeme od tega tvori začasna prekinitev skupnega gospodinjstva zaradi uradnega potovanja, ali kadar pošljejo kakšnega nameščenca na začasno službovanje zunaj stalnega kraja njegovega službovanja, ker pripadajo v teh primerih po zakonskih določbah za ves čas bivanja zunaj skupnega gospodinjstva dnevnice in povrnitev potnih stroškov. Zato se ima v teh primerih zmanjšanje še dalje vršiti.

8. Načelo, navedeno v prejšnji točki, se ima primerno izvajati tudi v primerih, kadar se začasno obnovi isto gospodinjstvo z roditelji, to je, kadar se nameščenec zaradi odpčitka ali okrevanja v bolnišnici itd. mudi pri starših več kakor 30 dni. Zmanjšati se imajo prejemki za dobo od prvega prihodnjega me-

seca za mesecem, ko se je gospodinjstvo začasno obnovilo, pa do prihodnjega meseca za mesecem, ko se je prekinilo.

9. Po teh navodilih se bo ravnalo od 1. januarja 1935. V kolikor v njih ni drugače odrejeno, ostanejo še dalje v veljavi prejšnja navodila.

Ta navodila veljajo tudi za banovinske nameščence v skladu s čl. 3. uredbi o znižanju prejemkov banovinskih nameščencev od 10. maja 1934. in za občinske nameščence v skladu s čl. 8. uredbi o znižanju prejemkov občinskih nameščencev od 10. maja 1934.

—§ Vprašanje. K sebi bi vzel mater, ki dobiva po mojem očetu, padlem v svetovni vojni, invalidsko podporo mesečnih 88 Din in ima majhno posestvece, od katerega plačuje malo davka in nima drugih dohodkov. — Koliko bi se mi odtrgalo v tem primeru.

Odgovor. Ker se invalidnina ne smatra za pokojnino in ker gotovo ne znašajo vsi dohodki matere v uredbi označenega zneska, bi se v tem primeru ne zmanjšali prejemki. Ko se priseli mati, pošljite prijavo in ji priložite overovljen prepis dekreta o invalidnini in potrdilo davčne uprave o čistem dohodu imetja Vaše matere.

—§ Vprašanje. Imam »posinovljenca«, ki je banovinski nameščenec. Ali bi se njemu tudi odtegnilo 20%, če bi stanovala skupaj, ali delno skupaj?

Odgovor. Z okrožnim razpisom kralj. banske uprave I No 3937/25 z dne 5. maja 1934., ki so ga dobila vsa šolska upravitelstva, so bila priobčena navodila ministrstva financ Br. 16.340/I z dne 25. aprila 1934. radi izvrševanja rešenj ministrskega sveta o zmanjšanju prejemkov.

Navodilo pod II. se glasi: »Navedena rešenja ministrskega sveta je uporabljati tudi v onih primerih, ko žive neoženjeni uslužbenici in neomožene uslužbenke kot posvojeni (adoptirani) otroci (posinovljenec ali pohčerenka) v istem gospodinjstvu z osebami, ki so jih posvojile (adoptivnim očetom ali adoptivno materjo), ker je po določbah državnega zakona posvojitelj v vsem enak roditelj, a posvojeni otrok v vsem enak rodnemu zakonskemu otroku.«

Ker se smatra tudi delno skupno gospodinjstvo kot skupno, bi se v vsakem primeru znižali Vašemu posinovljencu službeni prejemki.

—§ Potrdilo o prejemu originalnih listin, ki je predpisano, je objavljeno na strani 58. Roč. kataloga. Ravnajte se po tem obrazcu.

—§ Tovariši(-ce) novinci(-ke), ali ste si res že vsi nabavili Ročni katalog? Kdor bi bil še med zamudniki, naj izvrši naročilo takoj, ko prejme prvo plačo, ker naklada kmalu poide.

—§ V »Domovini« štev. 50. od 13. decembra t. l. je pod listino uredništva sledeče pojasnilo: »Dolžnost obiskovanja narodnih šol traja le do 14. leta«. To pa ni v skladu z 8 letno šolsko obveznostjo, ki se redoma začne s 7. letom starosti in traja pri dečkih lahko do izpolnjenega 16. leta, pri deklicah pa do 15. leta. Primerjaj čl. 56. in 66. zak. o nar. šolah. Pojasnilo v »Domovini« sloni najbrže po napačni razlagi čl. 8 zak. o nar. šolah, ki se glasi: Osnovna šola traja prva štiri leta, a višja narodna šola do izpolnjenih 14 let istotako štiri leta.

Iz nadaljnjega besedila tega člena: »Za vseh teh osem razredov je šolanje obvezno« sledi: obvezni 8 letni šolski obisk.

Naša gospodarska organizacija

—g ZADRUGA DOM UČITELJIC vabi vse tovarišice na sestanek, ki se vrši dne 4. januarja 1935 ob 9. uri na šentjakovski šoli v Ljubljani. Dnevni red:

1. Predavanje: Žena pred novimi vidiki — s posebnim ozirom na naše razmere.
2. Razgovor o načinu zbiranja sredstev za naš dom.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

—g Učiteljski dom v Ljubljani se najiskreje zahvaljuje tovarišici Franciški Božič, učiteljici v Loki pri Zidanem mostu, ki je poslala 100 Din v počastitev spomina svojega bivšega klavirskega učitelja Pavla Gorjupa za Učiteljski dom. Namesto venca na krsto so darovali sošolci pok. P. Gorjupa 250 Din. Tov. Rudolf Horvat, učitelj v pok. iz Ljubljane, je prvi daroval v sklad pok. Jakoba Dimnika 50 Din za Učit. dom v Ljubljani. Vsem najiskrenejša hvala!

Blagajnik Učit. doma.

—g Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Mariboru je darovala Učit. domu v Mariboru 500 Din, za kar ji izrekamo na tem mestu iskreno zahvalo. — Kožuh, blagajnik.

—g Zadrugnike Učit. doma v Mariboru opozarjamo na občni zbor dne 23. decembra z začetkom ob 11. uri v domu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi poročilo revizorja. Uprava želi čim večje udeležbe. Zlasti sres. učiteljska društva bivše mariborske oblasti naj bi poslala svoje zastopnike!

Učiteljska fiskarna

—t Globoko znižane cene mladinskim knjigam. K zadnjemu seznamu novo sestavljenih zbirk mladinskih, leposlovnih, dramatičnih, poučnih in drugih knjig po globoko znižanih cenah pripominjamo, da je zaloga že zelo majhna in povpraševanje veliko. Odložili smo se, da celotno zalogo knjig znižamo za 50%. Dobijo se lahko tudi pojedine knjige po ravno tako znižani ceni, kakor skupno v zbirkah. Toplo priporočamo vsem tovarišem, da si takoj nabavijo za svojo kot tudi za otroško knjižnico vse, kar jim še manjka, dokler je zaloga popolna. Nudimo Vam tudi ugodno odplačevanje na mesečne obroke.

Učiteljska tiskarna.

Das Lehrbuch des Lebens — Martin Kojc. Pravkar smo prejeli v prodajo omenjeno knjigo, katera obsega 168 strani ter velja broširana 128 Din.

Mladinska mafica

—mm 3. številka »Našega roda« je izšla v soboto. V ponedeljek 17. t. m. je bil list razposlan že na vse šole. Kot skoro vsako leto tako tudi letos mnogo naročnikov ni naročilo 3. številke. Ne samo, da bodo imeli ti naši naročniki pokvarjen letnik, ker ne bo celoten, izgubijo pa tudi pravico do knjig ob koncu leta. Prosimo cenj. poverjenike, da razložijo to učencem.

—mm Opozarjamo naše pisatelje, da sprejemamo rokopise za razpisane književne nagrade samo še do 1. januarja. Kasneje tudi rokopisi ne pridejo več v poštev za nagradno tekmovanje.

Decembrska številka »Mladike« piše med drugim o 5. letniku »Našega roda«:

List ima mnogo sotrudnikov, med njimi najbolj odlične slovenske pisatelje in slikarje. Ilustrativni del je izredno bogat, kar je za mladinski list najbolj potrebna stvar. Glavno povest je v tem letniku pisala Krista Hafnerjeva. List, ki izhaja v 21.500 izvodih je pač najkrepkejši in najbogatejši slovenski mladinski list.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Celokupno članstvo opozarjamo, da se bo vršil prihodnji pevski tečaj od 2. do 6. januarja 1935. Pričetek 2. januarja ob 9. uri v Glasbeni Matici. To je zadnji daljši tečaj pred turnejo, zato prosimo, naj nihče ne manjka. Organizacija turneje je v teku. Naše glasilo med božičnimi počitnicami ne izide, radi tega je to naš zadnji oglas za tečaj. Ponovno prosimo za točnost! Vse tovarišice pevce prosimo, da prinesejo s seboj pesmarice slovenskih narodnih pesmi za moški zbor. Odbor.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

+ JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO CELJE je zborovalo v sredo dne 5. decembra v mestni osnovni šoli v Celju ob navzočnosti 189 izmed 209 včlanjenih, t. j. 90 odstotkov. Predsednik tov. Roš je otvoril zborovanje, pozdravil vse članstvo, imenoma pa sreskega načelnika g. dr. Vidmarja, predsednika JUU tov. I. Dimnika in nadzornika tov. Pestevška.

Pred okrašeno sliko blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja ter kipom Nj. Vel. kralja Petra II. je tov. predsednik očrtal lik, življenje in delo pokojnega kralja. Prikazal nam ga je kot največjega borca za svetovni mir, čuvarja Jugoslavije ter velikega pospeševalca narodne prosvete. Učiteljsko bo verno izvajalo njegovo oporoko.

Žalni svečanosti je sledil kratek odmor, nakar se je nadaljevalo zborovanje.

V iskrenih besedah se je nato zahvalil predsednik tov. Roš bivšemu predsedniku tovarišu Gosaku za njegovo devetletno požrtvovalno delovanje v dobrobit članstva ter poudarjal njegove zasluge zlasti za kmetstvo in gospodinjstvo nad. šolstvo v srezu. Istotako je izrekel zahvalo prejšnjemu odboru.

Predsednik JUU tov. Dimnik je pozdravil članstvo ter podal v dolgem govoru izčrpano situacijsko poročilo o delovanju izvršnega odbora JUU, o uspehih organizacije, kakor tudi o stališču, ki ga zavzema organizacija glede nameščanja in premeščanja članstva. Njegovim vsestranskim pojasnilom je sledilo članstvo z velikim zanimanjem in mu izreklo svoje neomajno zaupanje.

Sreski veterinar g. Šribar se je v imenu načelnika za kmetijstvo dravske banovine zahvalil učiteljsku za delo pri sreski šolski vrtarski in perutninski razstavi v Celju in razdelil razstavljalcem diplome za uspešno rejo štajerske kokoši.

Socialnemu fondu Viteškega kralja Zedinitelja je naklonilo društvo 2000 Din.

Tov. Wudlerjeva poziva članice k pristopu k zadrugi »Dom učiteljic v Ljubljani« in udeležbi na zboru.

Predlogi:

a) Celjsko učiteljsko društvo predlaga, da izhaja »Popotnik« v obsegu dveh pol in to iz razlogov:

1. ker je to sklep banovinske skupščine,
2. ker je list aktiven,
3. ker se primanjkljaj lahko krije iz fonda »Praktični učni tečaj« in ev. »Prosveta«.

b) Naj se nagradijo poverjeniki »Mladinske matic« z gotovim procentom.

Tov. A. Volavšek priporoča pristop k »Samopomoči« kot najbolj idealni gospodarski ustanovi v okviru naše organizacije.

Tov. Pogačnik priporoča članstvu podpisovanje deležev za »Učiteljsko tiskarno«.

Končno se je zahvalil nadzornik tov. Pestevšek šolskim upraviteljem in učiteljsku za trud, ki so ga imeli s prireditvijo sreske razstave šolskih vrtov in štajerske kokoši, nakar je razdelil lepe diplome posameznim šolam kot priznanje za njih udejstvovanje pri razstavi.

Milena Žagar,
t. č. tajnica.

Fran Roš,
t. č. preds.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je imelo občni zbor dne 7. dec. 1934. v Ljubljani. Navzoč je bil 101 član.

Tov. predsednik je poročal o banovinski skupščini, ki je potekala mirno; njeno delo je bilo stvarno. Navedel je sklepe gospodarskega odbora, v katerem je sam sodeloval. Pohvalil je delovanje sekcije, ki se uspešno bori za koristi učiteljskega ter čestital tov. Dimniku k izvolitvi za predsednika JUU.

Prav tako izčrpano je poročal tov. Gole o glavni skupščini. Tudi njegovo poročilo so člani poslušali z velikim zanimanjem.

Tov. sres. šol. nadzornik je priporočal, da bi vsi člani društva korporativno pristopili k »Slovenski šolski matici«. Razvnel se je razgovor, v katerega sta posegla tov. Gole in tov. Grašič ter tov. Lenarčičeva. Zbor se je zedinil v sklepu, da naj vsak po svobodni volji prijavi svoj pristop.

Tov. tajnica je sporočila vabilo »Učit. tiskarne« k pristopu. Društvo je pristopilo k tej zadrugi z dvema deležema; kadar pa bo imelo na razpolago denar, bo vzelo še dva deleža. Za poverjenika Učit. tiskarne je zbor izvolil tov. Grašiča.

Namenu sekcije, da bi izdala dijaške knjižice, zbor ni nasprotoval. Glede spomenika blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju je zbor sklenil, naj bi se postavil spomenik v obliki kakšne socialne ustanove.

Tajnica je prečitala še dopis zadruge »Dom učiteljic«, ki vabi k pristopu, nato pa opisala odborovo delo v minulih poslovnih dobi.

Tov. blagajničarka je prečitala računski zaključek za preteklo poslovno dobo. Predsednica nadz. odbora tov. Pleškova je izjavila, da so člani nadzornega odbora pregledali račune, ki so v redu in predlaga upr. odboru razrešnico, katero so člani z odobravanjem izglasovali.

Nato je bil odobren po predlogu blagajničarke proračun za naslednje leto 1934/35.

Nato so bile volitve. Iznova je bil soglasno izvoljen ves dosedajni odbor, in sicer za upr. odbor: tov. Mikuž, Vrhovec, Lenarčičeva, Obersnujeva, Vuk, Schein in Trpin; v nadz. odbor pa tov.: Pleškova, Zakrajšek in Deklevova.

Zdravko Mikuž, preds. Lenarčič Ana, taj.

Za srednje, strokovne, meščanske, osnovne

šole

dobite vse mogoče

knjige in potrebščine

v naših knjigarnah:

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 — Maribor, Tyrševa ulica

Izvršujemo vsa tiskarska in knjigoveška dela. Na zalogi razne slike, fizikalni aparati, zbirke in druga učila

UČITELJSKA TISKARNA F. Z. Z. O. Z.

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6

+ JUU SRESKI DRUŠTVI LJUBLJANA — MESTO IN KAMNIK sta zborovali dne 7. decembra t. l. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Zborovanje je vodil predsednik ljubljanskega društva, tov. Vek. Mlekuž. Uvodoma je pozdravil predstavništvo in članstvo kamniškega društva, vse navzoče ljubljanske tovariše in tovarišice, imenoma pa predavatelja g. dr. Mihelaka, prof. trg. akad. v Ljubljani. Slednji je predaval o zlatu in denarju v gospodarstvu, s posebnim ozirom na vrednost dinarja v sedanji krizi. Obširno in zanimivo snov o mentalizmu in nominalizmu je g. profesor obravnaval zelo stvarno in zanimivo. Živahno odobravanje je pričelo, da je predavanje ustrezalo želji članstva. Predsednik se je g. predavatelju v imenu vseh navzočih najlepše zahvalil.

Pred prehodom k II. toč. dnevnega reda je predsednik čestital tov. Andreju Skulju k imenovanju za banskega šolskega nadzornika, kar so navzoči živahno odobraval.

Sledilo je poročilo o naših gospodarskih podjetjih: tiskarna, konvikt, dom slov. učitelje i. dr. O domu slov. učitelje je poročala tov. Rupnikova, o konviktu tov. Kobal, o tiskarni in kar je z njo v zvezi pa tov. Kocijancič z apelom na ljubljanske tovariše, da se pripravijo na »gospodarski dan«, ki se vrši ob priliki zborovanja meseca februarja.

Med situacijskim poročilom je prečital tov. predsednik došle dopise, tajnik Mihelič pa je podal pojasnilo k proračunu za leto 1934/35. Po poročilu se je razvila precej živahna in stvarna razprava med katero so bili sprejeti sledeči sklepi.

1. Za vanez Nj. Vel. blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja prispeva vsak član 1 Din. za Socialni fond nakloni ljubljansko učit. društvo 3000 Din.

2. V spomin velike tragedije v Marseillu in nastopu vladanja Nj. Vel. kralja Petra II. oskrbi vsaka šola po svobodni izbiri spominsko ploščo ali spominsko drevo in to v sporazumu z občinsko upravo.

3. Pravilnik PRK bo razmotril odbor in podal tožadno poročilo na prihodnjem zborovanju.

4. Proračun sekcije objavljen v okrožnici štev. 739 od 29. oktobra 1934, se soglasno sprejme in odobri.

Pri zadnji točki dnevnega reda je tov. Omerza omenil delovanje »učiteljskega pevskega zbora«. Njegova izvajanja sta korigirala tov. Kumelj in Mihelič.

Ob sklepu je izrekel predsednik kamniškega društva tov. Ostanek ljubljanskemu učiteljsstvu pozdrav pa zahvalo za gostoljubnost.

Vekoslav Mlekuž, preds. Josip Mihelič, taj.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo 24. novembra v Ptuju.

Navzočih je bilo 108 to je 75% članov.

Najprej je bila komemoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Tov. predsednik je v iskrenem, toplem govoru orisal vse delo, vsa stremeljenja in vse dovršene naloge vladarja, ki je bil samo eden v jugoslovanski zgodovini. V trinitutnem molku so misli vseh navzočih poromale tja na Oplenac, da se v tihi kripti, kjer sniva zadnje spanje Jugoslavije največji

Sin, poklonijo Njegovim manom. S trikratnim »živijo« so navzoči pozdravili našega mlega kralja Nj. Vel. Petra II.

Po četrtturnem odmoru je predaval g. sres. šol. nadzornik Cepuder Leo o temi: Svoji k svojim. V prvem delu svojega referata je govoril o Narodni odbrani in njenih ciljih. Prečital je poslanico vodje Narodne odbrane vojvoda Trifunovića Birčanina. V drugem delu je poslušalcem predložil, kako skrbno pazijo države, da prebivalstvo kupuje prvenstveno doma izdelano blago. V tretjem delu referata je pa s finim sarkazmom ožigal kako malo se naše prebivalstvo ozira na geslo: Svoji k svojim.

V debati, ki je sledila referatu, so vsi debaterji zahtevali, naj se ravna po tem geslu predvsem mestno prebivalstvo, podeželje bo vzgledu sledilo.

Pri obravnavi dopisov se je govorilo o vencu, ki ga je položilo JUU na grob v Oplenacu, o spominskih lipah in ploščah, o fondu Viteškega kralja Aleksandra I., o potovanju učiteljskega na Oplenac, o Učiteljski tiskarni v Ljubljani, o senatorskih volitvah, ter o Zadrugi učitelje.

Prihodnje zborovanje bo januarja.

Sestan Iv. Dušan,

Kaukler Iv. Val.,
tajnica.

+ JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO RADOVLJICA je imelo svoj redni letni občni zbor dne 24. novembra 1934. na Jesenicah. Navzočih je bilo 89 članov, t. j. 78%.

Pred pričetkom skupščine je imel tovariš predsednik Dragotin Blažič komemoracijski govor za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem in ga zaključil s trikratnim vzklikom »Slava« ter vzklikom »Živel kralj Peter II.«

Poročal je tudi o izgubi, ki je zadela članstvo s smrtjo bivšega predsednika društva, sreskega šolskega referenta Egidija Schifferja. V imenu društva je poslal soprogi umrlega sožalno izjavo.

Temu uvodu je sledil občni zbor.

Rešeni so bili vsi dopisi.

Sprejeti so bili sledeči sklepi:

1. Ker namerava društvo »Rdečega križa« v Radovljici zgraditi v spomin blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja na Jelovici okrevališče za svoje pomladke, se bodo narodne šole vsega sreza udeležile pri postavitvi tega okrevališča z denarnimi zbirkami, učiteljsvo bo pa delovalo po svojih močeh na to, da prispevajo tudi posamezni kraji k tej stavbi.

2. K dopisu JUU, sekc. za dravsko banovino, štev. 848/34—35 z dne 8. novembra 1934, ki poroča o stalnih virih »Učiteljskim domovom« potom dijaških knjižic, je bil sprejet predlog, da se pozovejo vsi člani JUU sekcije za dravsko banovino, da dajo za vzdrževanje »Učiteljskega doma« v Ljubljani znesek 120 Din brezobrestnega posojila, ki je plačljiv v dvanajstih zaporednih mesečnih obrokih po 10 Din. Posojilo je vračljivo po preteku petih let. Društva naj imajo pravico do zastopstva v zadrugi in sicer naj pride na 50 članov po en zastopnik.

3. Glede »Socialnega fonda Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« naj se zahteva od sekcije pojasnilo, kako in čemu se bo uporabljala ta fond.

4. Soglasno je bilo sklenjeno, da se sprejme v celoti sklep ormoškega učiteljskega društva z dne 6. okt. 1934.

5. S 39 glasovi je bil sprejet predlog, da se zviša članarina mesečno za 3 Din. S po viškom bi bila plačana članarina za »Slovensko šolsko Matico«.

6. Sekcija naj izposluje, da se bodo odloki višjih oblasti o šole in pouka prostih dnevih pravočasno izdajali in dostavljali šolskim upravam.

Sledili sta poročili tajnika in blagajnika. Izid volitev je bil sledeči: predsednik Baebler Leopold, podpredsednik Gradnik Rajko, tajnik Pintar Vilko, blagajnik Knez Rudolf. Odborniki: Prestor Niko, Kregar Ljudmila in Bitenc Ivan. Namestniki: Vrežec Milan, Knap Anton in Rupnik Ivana. Nadzorni odbor: predsednik Serajnik Josip, podpredsednik Kobenter Anton, tajnica Rabič Minca. Namestniki: Jeglič Leopoldina, Jeles Božena.

Tovariš predsednik pozdravi še novega člana tovariša Dodiča Ivana, učitelja v Gorjah in zaključil uspešno skupščino.

Prihodnje zborovanje bo v drugi polovici januarja 1935 v Lescach.

Baebler Leopold, preds. Pintar Vilko, taj.

Novosti na knjižnem trgu

—k Mala kraljica noči. Ljuba D. Jurkovič je spisal lepo povestico za našo mladino. Povest je opremljena z risbami Vladimirja Mazija. Knjižica je primerna za otroke prvih razredov osnovne šole. Na vsaki strani je risba s pripadajočim tekstom. Vsebinska povest je poučna in ravno ker je opremljena z risbami, je za otroke zelo razumljiva in primerna. — Izdaja biblioteka »Pobratimstvo« — V Ljubljani 1934. — Cena broširanemu izvodu 25 Din, kartoniranemu 28 Din. V originalno platno vezanemu 28 Din. Naroča se lahko tudi v Učiteljski knjigarni v Ljubljani.

—k »Deca išče kralja Matjaža« je naslov otroške igrice, ki jo je založilo društvo »Tabor« v Ljubljani z namenom, da pokaže deci v svobodni Jugoslaviji, kako hudo je našim otrokom v potujočevalnicah in da bo tem bolj vzljubila svojo domovino. Igrica je primerna za razne mladinske nastope. Knjižica se naroča pri društvu »Tabor« v Ljubljani. Cena 4 Din.

—k Naš val štev. 40. Prejeli smo zadnjo številko ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film, sport in modo »Naš val«, ki prinaša na uvodnem mestu izredno zanimiv članek zdravnika dr. Vanka Kanonija o socialnih in medicinskih problemih v naši delavski družini. Pisatelj pravi sam, da je s tem člankom in s svojimi predavanji v radiu udaril po členih, ki v dolgi verigi socialnih in medicinskih problemov rožlja iz dneva v dan in vedno huje v naših delavskih domovih ter vznemirja sladko spanje dobrodušnega meščana. Rudolf Kresal je prispeval odlični literarni priradec z »Olginih uporom«, Viktor Pirnat pa izredno zanimivo reportažo »Sent-jernejška procesija«. Nadaljujejo se Sel Catinija roman »Emilio Berenini«, aktualna radijska tehnika in vesela trodejanka Josipa Frana Knafliča: »Kmečki teater«. — Naš val ima stalno 12 strani obsegajočo prilogo s slovenskim programom vseh važnih evropskih oddajnih postaj in je revija za vsakega. — Zahtevajte še danes brezplačno na ogled eno številko te najcenejše revije, ki stane mesečno komaj 12 dinarjev. Pišite na naslov: »Naš val«, Ljubljana.

—k »V porečju bistré Savinje« je napisal in v samozaložbi izdal planinski pisatelj g. prof. dr. Fr. Mišič iz Maribora. Knjiga obsega na 80 straneh velike osmerke šestnajst velezanimivih topografskih in potopisnih črtic, ki jih ponazorjuje 31 slik. Gosp. pisatelj je koroški Slovenec, ki je pred vojno ustanovil v Borovljah, svojem rojstnem kraju, štiri slovenska društva, med njimi prvo sokolsko društvo na Koroškem. Njegovo delovanje v plebiscitni dobi je splošno znano. Po plebiscitu je vztrajal na Koroškem dve leti, dokler ni bil kot izvoljen deželnozborski po-

slanec I. 1922. izgnan s Koroškega. Preteklo leto pa je bil iz doslej še nepojasnjenega vzroka — predčasno upokojen.

Slovenci še nimamo knjige, ki bi porečje naše Savinje tako temeljito in s tako prijetnim pripovedovanjem prikazovala. Od Logarske in Gornjega grada potuješ ali se voziš z njim doli do Zidanega mosta, občuduješ z njim vred lepe vasi in trge, Smartno ob Dreti, Kokarje, Nazarje, Vrbovec, Mozirje, Laško, Marija Gradec, se sprehajaš z njim po Mozirski planini, v bajnem svetu sv. Križa nad Belimi vodami, na Tolstem vrhu pri Celju tja do Svetine, okoli Šmohorja na Javoršku, loviš z njim savinjske polhe, obiraš hmelj med »Poljanci« in se končno s savinjskimi splavarji iz doline »Garagruma« odpelješ po Savinji in po Savi v osrčje Jugoslavije, v naš kraljevski Beograd.

Knjigo priporočamo prav vsem, posebno pa našim šolam in učiteljem. Naroča se pri avtorju gosp. prof. dr. Fr. Mišiču v Mozirju ali v Mariboru. Cena krasno ilustrirane knjige 25 Din.

—k Gospodinjski koledar za leto 1935. Izšel je XV. letnik tega praktičnega in v gospodinjskih krogih tako priljubljenega koledarja, s posebno pestro in poučno gospodinjsko vsebino. Med drugim prinaša zopet mnogo številne kuharske recepte in razne jedilnike, tako za vsako nedeljo v letu, nadalje deset mladiških večernih jedilnikov in nekaj postnih jedilnikov. Posebno pažnjo posveča koledar receptom za ribe in za jedi iz krompirja. Gospodinjski koledar, ki ga je — kakor vse dosedanje letnike, uredila Utva, stane po 20 Din izvod, po pošti 22 Din in se naroča v upravi »Gospodinjskega koledarja« — Ljubljana, Mirje 27. Dobiva se tudi v vseh knjigarnah dravske banovine.

—k Martin Kojc: Das Lehrbuch des Lebens. Samozaložba. Središče ob Dravi 1935. Pisatelj knjige se bavi že delj časa s proučevanjem psiholoških pojavov in je v svojih izsledkih predaval tudi v inozemstvu. V svoji knjigi zavzema stališče, da je človeku možno, potem temeljitega študija vzrokov in učinkov, izogniti se vseh telesnih in duševnih bolezni, nezgod in usodnih pojavov. Z avtosugestijo se dajo doseči znatni uspehi, toda teorija in praksa si navadno nasprotujeta. — Knjiga ima obsežno navodilo in 10 lekcij, ki naj bi dovedla do popolnega uspeha. — Knjiga ima 168 strani in stane broširana 128 Din. Dobi se tudi v »Učiteljski knjigarni« v Ljubljani.

—k Javne biblioteke spisal dr. Marija Ilič-Agapova. — Beograd 1934. Cena 40 Din. Knjiga spisana v cirilici obsega 242 strani in ima zelo bogato vsebino o zgodovini knjižnic, njihovem razvoju in upravljanju. Razpravlja tudi o privatnih in javnih knjižnicah. Omenjene so tudi mladinske knjižnice in govori o urah pripovedovanja v njih. Knjiga je zaradi svoje bogate vsebine priporočljiva posebno učiteljsstvu, ki vodi javne in mladinske knjižnice.

—k Šenoa: Karanfil s pjesnikova groba. Priredil dr. Mirko Rupel. Izdala zveza društev »Sola in dom«. Knjižica je namenjena učencem srednjih šol (IV—VIII r.) in IV. letniku meščanskih šol. Cena 750 Din.

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

*

Največja izbira!

*

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Reklamne cene

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 8

priporoča: naočnike,
ščipalnice, barometre,
toplomere, risalno
orodje, mikroskope,
foto-aparate itd. Velika
zaloga raznih ur,
zlatnine in srebrnine.
Ceniki brezplačno.

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA
MESTNI TRG 26 • STRITARJEVA ULICA 3

Gumijasta obutev — prava obutev za dež, blato in sneg

Za
dečke Din
29.-

Za gospe

25.-

39.-

29.-

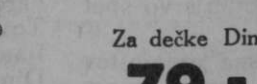
Snežke, toplo podložene

69.-

Za dečke Din

79.-

Za vsak par gumi-
jastih škornjev za-
htevajte lufa vložek

Za odrasle Din 99.-

